

Lintujen vihaaja

En pidä linnuista. Niiden levoton pyrähtely sai minut hermostumaan jo lapsena, ja vuosien mitaan vastenmielisyyteni lintuja kohtaan on voimistunut. Toista ovat kasvien rauhallisuus ja nöyrä tuotteliaisuus. Niissä toteutuu orgaaninen yhteys auringon ja maaperässä piilevien rikkauksien välillä. Jo varhain keskityin lintujen bongaamisen asemesta kasvien tutkimiseen ja keräilyyn.

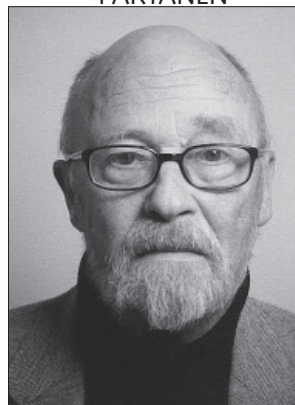
Siksi tunnen lintuja huonosti, mutta maalla asuessa ei voi tietenkään olla kuulematta niiden ääntelyä. Harva lintu laulaa kauniisti. Useimmiten korviin kantautuu järveltä vesilintujen äänekästä kaakatusta ja räklätystä tai metsästä kuuluu raakkumista ja kirkumista ja väliin kimeitä vinkaisuja. Niiden alle peittyvät pikkulintujen mitäänsanomattomat tokaisut: tsip-tsip, ksst-ksst ja muuta sen sellaista. Toki joukossa ovat myös satakieli ja mustarastas, nämä lintumaailman laulutaiturit ja mestarimatkiijat, mutta mielestäni niiden virtuositeettia on kovasti yliarvioitu.

Jokin pikkulintu saapuu usein lammikkoni äärelle juomaan ja kylpemään. Sen pään nykivät liikkeet ja siipien räpyttely ovat hätkähdyttävän samanlaisia kuin niillä tekolinnuilla, joita saattaa nähdä tavaratalon leikkikaluosastolla. Tuskin mitään eläintä on yhtä helppoa jäljitellä yksinkertaisten mekanismien avulla kuin pikkulintua.

En ole halunnut tutkia asiaa tarkemmin, mutta olen vakuuttunut, että lintujen höyhenpiteen suojassa piileskelee laumoittain kirppuja ja tautreja levittäviä syöpäläisiä. Joka kevät muutama isompikin lintu törmää pienine aivoineen täyträ vauhtia ikkunoihini, tuupertuu maahan ja heittää henkensä. Vedän käteeni rukkaset, tartun sitä jalosta, hautaan kompostiin.

En minä tällaisista kohtaloista iloitse ja säälin niitä kauttaaltaan öljyn tahrimia merilintuja, joita television uutiskuvat näyttävät tankkerihaveiden yhteydessä. Mutta en voi olla myöskään muistamatta kaikkea vahinkoa, jota linnut saavat aikaan. Ne syövät mansikat maasta ja kirsikat puusta, ennen kuin itse ehtii edes maistaa marjoja. Ne nokkivat hienot sammalikot hajalle matoja etsiessään. Kaupungeissa asiat ovat vielä pahemmin: torit täynnä paskaisia puluja, röyhkeät lokit ryöväämässä ruokaa torimyyjien pöydiltä. Mer-

PARTANEN

ten saarilla lunnit kymmenin tai sadoin tuhansin sotkevat rantakalliot ulosteiden tahraamiin höyheniin. Kaiken tämän lisäksi nyt lintuinfluenssa muuttolintujen mukana rantautumassa, pandemia uhkaamassa.

Vastenmielisyyteni lintuja kohtaan ei liennny siitä, että kautta historian, kaikissa kulttuureissa ne ovat saaneet kantaakseen myyttisiä ja symbolisia merkityksiä. Minuun eivät vetoa kuvitelmat sotkan munasta syntyneestä maailmasta, kyyhkysen hahmossa autuaiden asuinsijoille matkaavasta sielusta tai mustien korppien pahuudesta. Ne ovat silkkaa sanahelinää, äitellä kuvastoa alkeellisiin myytteihin, imeliin alttaritauluihin ja runoilijoiden vuodatuksiin. Suurvaltavaakunoiden kaksipäisistä kotkista on tullut häikäilemättömän sortopoliitiikan symboleja.

Miten lintumaailman kaikkinaisen mellastus on saanut alkunsa? Se oli kosminen sattuma: 65 miljoona vuotta sitten maapalloon törmäsi jättiläismäinen meteori. Maailman mantereita, meriä ja ilmatilaa olivat hallinneet 140 miljoonan vuoden ajan uljaat, pitkälle kehittyneet dinosaurukset. Ne kuolivat sukupuuttoon, ja niiden jättämään elintilaan asettuivat linnut, dinosaurusten surkeina ja alkeellisina perillisinä.

Se oli sokean evoluution odottamaton ja seurauksiltaan onneton takaisku. Evoluutiota ei voi tietenkään tuupata taaksepäin, vielä vähemmän kuin historiaa, emmekä pysty kuvittelemaan, millaiseksi maailmamme olisi kehittynyt ilman tätä onnettomuutta. Mutta olen varma, että ilman lintuja siitä olisi tullut nykyistä parempi.